

Powiat nyski moje miejsce

BIULETYN INFORMACYJNY POWIATU NYSKIEGO

Kwartalnik nr 1 (1)/2022

www.powiat.nysa.pl

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

ISSN 2720-5169

Drodzy Czytelnicy,

oddaję w Wasze ręce pierwszy numer kwartalnika *Powiat Nyski moje miejsce*. To magazyn stworzony z myślą o wszystkich tych, dla których powiat nyski jest „tym” miejscem na ziemi. Znajdziecie tu informacje o zrealizowanych, bieżących i planowanych inwestycjach, ale także o ludziach, ciekawych miejscach, inicjatywach oraz lokalnych produktach kulinarnych.

W pierwszym numerze przeczytacie o najważniejszych, prowadzonych obecnie przez Zarząd Powiatu w Nysie, inwestycjach – budowie domu dziecka w Korfantowie oraz budowie centrum przesiadkowego w Nysie, programach powiatowych związanych z ochroną środowiska, poznacie również historię niezwykłych ludzi, mieszkańców powiatu nyskiego, którzy poświęcili swoje życie, aby pomagać innym.

W związku ze zmieniającymi się przepisami dotyczącymi rejestracji pojazdów oraz możliwości budowy „domów bez pozwolenia” przygotowaliśmy dla Was także mały poradnik prawny.

Tematów wydania jest wiele, czytajcie, poznawajcie, odkrywajcie na nowo nasz powiat, bo jest to miejsce niezwykłe.

Zachęcam również do udziału w naszych zabawach - rozwiążcie krzyżówki, piszcie do nas o Waszych ulubionych miejscach w powiecie nyskim, upominki czekają.

Z życzeniami owocnej lektury i dobrej zabawy,
Izabela Kicak
redaktor naczelna

Powiat nyski moje miejsce

BIULETYN INFORMACYJNY POWIATU NYSKIEGO

Kwartalnik nr 1 (1)/2022

www.powiat.nysa.pl

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

ISSN 2720-5169

Wydawca: Starostwo Powiatowe w Nysie, ul. Piastowska 33, 48-300 Nysa

Redaktor naczelna: Izabela Kicak

Współpraca redakcyjna: Aleksandra Fitas

Nasze strony: www.powiat.nysa.pl, facebook.com/starostwonysa

Kontakt: e-mail: redakcja@powiat.nysa.pl, tel. 77 408 50 77, 77 408 50 59

Zdjęcia: Archiwum Referatu Promocji Starostwa Powiatowego w Nysie

Nakład: 10000 egzemplarzy

Skład, łamanie, druk, dystrybucja:

Djpress – Dariusz Dalaszyński, ul. Śliwkowa 18, 62-065 Grodzisk Wielkopolski

Spis treści

Kalendarium wydarzeń

str. 4-5

Inwestycje

- >>> Inwestujemy w bezpieczeństwo na drogach str. 6-8
- >>> Inwestycja w przyszłość str. 9-10
- >>> Trwa budowa jednej z największych i najważniejszych inwestycji str. 11

Współpraca transgraniczna

str. 12-14

Zarząd Powiatu w Nysie

str. 15

Ochrona środowiska

- >>> Powiat nyski stawia na czystą energię str. 16
- >>> „Powiat Nyski – Miodowa Kraina” str. 17

Ludzie

- >>> Zasłużeni dla Powiatu Nyskiego str. 18-19

Rozmowy

- >>> Wywiad ze starostą nyskim Andrzejem Kruczkiewiczem str. 20

Prawo

- >>> „Dom bez pozwolenia” str. 21-22
- >>> Rejestracja pojazdów – zmiany w przepisach str. 22

Kulinaria

- >>> Koła Gospodyń Wiejskich str. 23
- >>> Przepis na ciasto „Cycki Kałkowiarki” str. 23

Turystyka

- >>> Moje ulubione miejsce w powiecie nyskim to... str. 24
- >>> Krzyże pokutne str. 25

Rozrywka

- >>> Krzyżówka str. 26

KALENDARIUM WYDARZEŃ

>>> Jak pracowała Rada Powiatu?

W 2021 roku radni Rady Powiatu w Nysie obradowali podczas 9 posiedzeń, na których łącznie podjęto 61 uchwał. W całym minionym roku radni złożyli 15 interpelacji. Posiedzenia Rady Powiatu w Nysie są ogólnie dostępne i transmitowane na stronie internetowej www.powiat.nysa.pl oraz www.nysapowiat.esesja.pl.

Rozmawiano o sprawach Powiatu

Spotecznej, Dorota Bojemska Przewodnicząca Rady Rodziny, wojewoda opolski Sławomir Kłosowski oraz Paweł Szyra pełnomocnik Violetty Porowskiej Poseł na Sejm RP. Podczas spotkania omawiano między innymi sprawy bieżące Powiatu Nyskiego. Poruszono temat kolejnych kluczowych zadań inwestycyjnych zaplanowanych do realizacji na terenie powiatu na najbliższe miesiące, w tym budowę nowych placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Wizyta zakończyła się w Regionalnym Centrum Rehabilitacji i Integracji Społecznej w Nysie przy ulicy Grodkowskiej, gdzie funkcjonuje Zakład Aktywności Zawodowej.

>>> Oddali hołd ofiarom

Starosta nyski Andrzej Kruczkiewicz i członek Zarządu Henryk Kamiński wzięli udział w uroczystości odsłonięcia tablicy, upamiętniającej 77. rocznicę Marszu Śmierci

27 stycznia starosta nyski Andrzej Kruczkiewicz i członek Zarządu Henryk Kamiński wzięli udział w uroczystości odsłonięcia tablicy, upamiętniającej 77. rocznicę Marszu Śmierci. Uroczystość odbyła się w centrum wsi Stary Las w gminie Głuchołazy.

W styczniu 1945 roku wioska Stary Las znalazła się na trasie przemarszów kolumn jeńców niemieckiego nazistowskiego obozu zagłady Auschwitz-Birkenau. W zamyśle niemieckich zbrodniarzy, jeńcy stanowić mieli „kartę przetargową” w pertraktacjach pokojowych z aliantami. Umierali z zimna, wycieńczenia i chorób. Marsz Śmierci był ostatnim aktem gehenny ofiar Auschwitz-Birkenau. Na lokalnym cmentarzu pochowanych jest ponad 70 ofiar tamtego tragicznego wydarzenia.

>>> Rozmawiano o sprawach Powiatu

25 stycznia w Starostwie Powiatowym w Nysie gościli Barbara Socha Podsekretarz Stanu Ministerstwa Rodziny i Polityki

>>> Bezpłatne maseczki dla pasażerów nyskiego PKS

Starostwo Powiatowe w Nysie przekazało maseczki ochronne dla PKS w Nysie. Maseczki są dostępne u kierowców autobusów, którzy w razie potrzeby udostępniają je pasażerom, przede wszystkim młodzieży podróżującej do szkoły. Maseczki przekazywane pasażerom przez kierowców nyskiego PKS są darmowe. Nikt nie musi za nie płacić, nie są doliczane do kosztu biletów.

>>> Chirurgia naczyniowa wróciła do szpitala w Nysie

Zakład Opieki Zdrowotnej w Nysie podpisał umowę z NFZ na uruchomienie oddziału chirurgii naczyniowej. Umowa obowiązuje od 1 marca 2022 roku. To drugi oddział chirurgii naczyniowej w województwie opolskim. Dla pacjentów przygotowano 12 łóżek, w tym dwa intensywnej terapii. Zabiegi będą prowadzone na sali hybrydowej wyposażonej w angiograf. Na przygotowanie sali operacyjnej, Powiat Nyski przeznaczył kwotę w wysokości 600 tys. złotych.

W szpitalu w Nysie będą prowadzone operacje, które dotąd w regionie mogły się odbywać jedynie w Opolu. To z pewnością ułatwi dostęp dla pacjentów. Chodzi nawet o tak powszechne zabiegi jak usuwanie żylaków czy konsultacje medyczne w przypadku ich leczenia.

>>> Rozmawiano o rozbudowie infrastruktury drogowej pogranicza

14 lutego, Zarząd Powiatu w Nysie spotkał się z włodzącem miasta Zlaté Hory Milanem Rácem. Głównym tematem rozmów była współpraca transgraniczna oraz omówienie możliwości realizacji wspólnego projektu dotyczącego modernizacji i rozbudowy infrastruktury drogowej pogranicza.

>>> Wizyta samorządowców z Brzegu

Zarząd Powiatu w Nysie gościł 16 lutego, starostę brzeskiego Jacka Monkiewicza oraz wicestarostę Ewę Smolińską. Głównym celem wizyty samorządowców z Brzegu było zapoznanie się z przebiegiem procesu inwestycyjnego budowy w powiecie nyskim trzech placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Podczas spotkania, Zarząd Powiatu zaprezentował projekt domu dziecka, który będzie realizowany w Nysie oraz w Otmuchowie. Spotkanie było również okazją do przekazania najważniejszych in-

formacji, które pozwolą na sprawne przeprowadzenie całego przedsięwzięcia.

>>> Podziękowania za wspieranie sportu

Zawodnicy oraz Dariusz Karczmít trener sekcji karate Międzyszkolnego Uczniowskiego Klubu Sportowego „Gim 2” złożyli na ręce starosty nyskiego Andrzeja Kruczkiewicza podziękowania za pomoc i niezbędne wsparcie oraz umożliwienie zawodnikom startu w 34 Wagowych Mistrzostwach Europy Karate Kyokushin.

Starosta nyski podziękował młodym zawodnikom za reprezentowanie Powiatu Nyskiego na arenie międzynarodowej oraz życzył dalszych sukcesów sportowych.

NFZ bliżej pacjentów

W budynku Starostwa Powiatowego w Nysie mieści się Punkt Obsługi OOW NFZ w Nysie. Na miejscu można załatwić sprawy, po które wcześniej trzeba było jechać do siedziby NFZ w Opolu:

- wyrobić Europejską Kartę Ubezpieczenia Zdrowotnego,
- potwierdzić zlecenie na wyroby medyczne,
- potwierdzić profil zaufany,
- pozostawić korespondencję, w tym skierowania na leczenie uzdrowiskowe,
- uzyskać informacje dotyczące ubezpieczenia zdrowotnego.

Punkt jest czynny codziennie w dni robocze od 7.30 do 15.30

Punkt mieści się w budynku Starostwa Powiatowego w Nysie (budynek A), na parterze, p. 101, tel. 77 408 50 74

Inwestujemy w bezpieczeństwo na drogach

W 2021 roku, Powiat Nyski zrealizował wiele inwestycji drogowych, mających na celu nie tylko poprawę stanu nawierzchni, ale i bezpieczeństwo wszystkich użytkowników dróg. Na budowę i przebudowę dróg przeznaczono 10 910 473, 54 zł. Natomiast na przebudowę chodników wydatkowano środki finansowe w wysokości 524 850,47 zł.

Prezentujemy podsumowanie najważniejszych inwestycji drogowych zrealizowanych w 2021 roku.

>>> Przebudowa i rozbudowa drogi powiatowej nr 1663 O na odcinku obwodnica Nysy - Radzikowice

Zadanie zakończone w 2021 r. (rozpoczęcie inwestycji w 2020 roku)

Całkowita wartość zadania: **7 348 058,02 zł**

Zadanie dofinansowane z środków budżetu Państwa w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg w wysokości **3 674 029,01 zł**

W ramach zadania wykonano przebudowę drogi powiatowej na łącznej długości 1861 m.

>>> Przebudowa drogi powiatowej nr 1654 O Grądy - Starowice

Całkowita wartość zadania: **3 045 000,00 zł**

Zadanie realizowane z dofinansowaniem środkami budżetu Państwa w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg (RFRD) w wysokości **1 522 500,00 zł**

W ramach zadania wykonana została przebudowa drogi powiatowej na łącznej długości 3 254 m

>>> **Rozbudowa drogi powiatowej nr 2189 O Aleja Wojska Polskiego w Nysie**

Zadanie realizowane z dofinansowaniem środkami budżetu Państwa w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg (RFRD) w wysokości **3 235 000,00 zł**

Wartość umowna zadania: **7 431 000 zł**

Długość drogi objętej przebudową: **1 533 m**

Termin zakończenia prac: **lipiec 2022 r.**

>>> **Przebudowa odcinka drogi powiatowej nr 1531 O w miejscowości Włodary**

Zadanie w trakcie realizacji (zakończenie inwestycji w 2022 roku).

Całkowita wartość zadania: **3 334 837,71 zł**

Zadanie realizowane z dofinansowaniem środkami budżetu Państwa w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg (RFRD) w wysokości **1 667 418,86 zł**

W ramach zadania wykonana zostanie przebudowa drogi powiatowej na łącznej długości **1 118 m**

Termin zakończenia prac: **czerwiec 2022 r.**

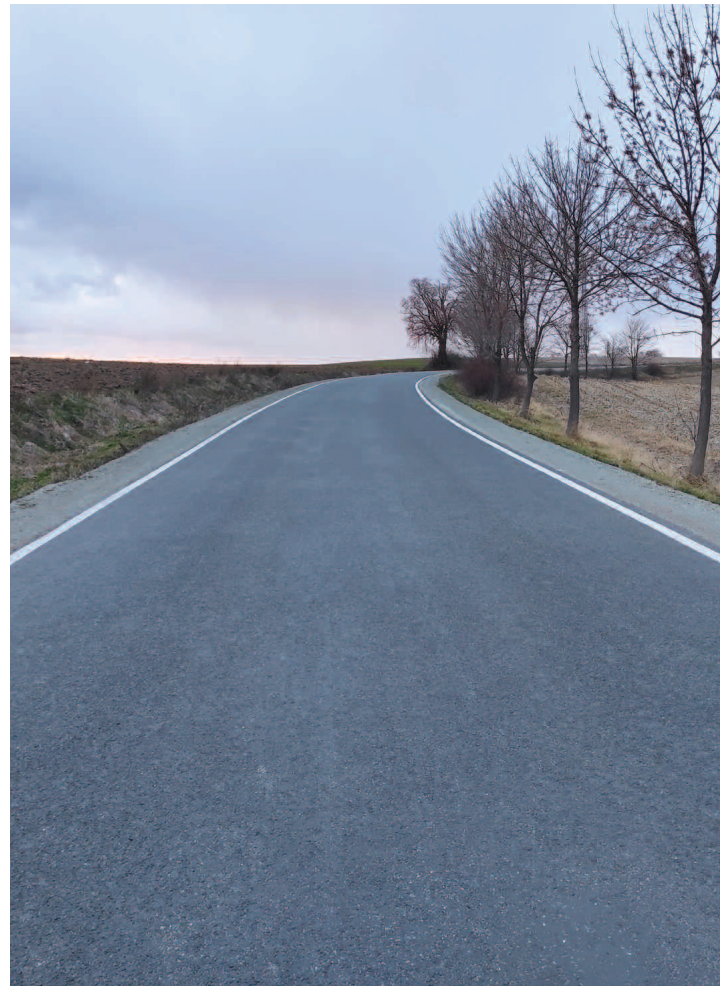
>>> PRZEBUDOWA NAWIERZCHNI

Całkowita wartość zadania: **3 466 900 zł**

- DP 1669 O Zurzyce-Karłowice Małe / gm. Kamiennik
- DP 1616 O granica powiatu-Pokrzywna / gm. Głuchołazy
- DP 1621 O miejscowość Nowy Świątów / gm. Głuchołazy
- DP 1645 O Kozielno-Paczków / gm. Paczków
- DP 1677 O Bykowice-Reńska Wieś / gm. Pakostawice
- DP 1530 O miejscowość Rączka / gm. Korfantów
- DP 1559 O miejscowość Drogoszów / gm. Łąmbinowice
- DP 1542 O miejscowość Mroczkowa - Skoroszyce / gm. Skoroszyce
- DP 1542 O miejscowość Łączki-Łława / gm. Głuchołazy

Bykowice-Reńska Wieś gm. Pakostawice

Zurzyce-Karłowice Małe gm. Kamiennik

>>> PRZEBUDOWA CHODNIKÓW

>>> Gmina Głuchołazy

- Przebudowa chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 1626 O w miejscowości Łączki. Wartość zadania: **80 837,00 zł**
- Przebudowa chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 1608 O w miejscowości Charbielin. Wartość zadania: **43 028,55 zł**
- Remont chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 1622 O w miejscowości Nowy Świątów. Wartość zadania: **43 028,55 zł**

>>> Gmina Kamiennik

Remont chodnika w miejscowości Goworowice.
Wartość zadania: **60 964, 03 zł**

>>> Gmina Korfantów

Remont chodnika w miejscowości Węża
Wartość zadania: **94 000, 00 zł**

>>> Gmina Nysa

Przebudowa chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 1672 O w miejscowości Lipowa oraz przebudowa kanalizacji deszczowej w miejscowości Wierzbice. Wartość zadania: **81 371,65 zł**

Przebudowa chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 1627 O

w miejscowości Przełęk. Wartość zadania: **59 980,29 zł**
Przebudowa chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 1626 O w miejscowości Łława. Wartość zadania: **21 139,75 zł**

>>> Gmina Otmuchów

Przebudowa chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 1650 O w miejscowości Otmuchów. Wartość zadania: **103 649,89 zł**

>>> Gmina Skoroszyce

Przebudowa chodnika 1544 O w miejscowości Chróścina.
Wartość zadania: **107 183,23 zł**

Inwestujemy w przyszłość

Oprócz inwestycji drogowych, Powiat Nyski zrealizował szereg zadań, które wpłynęły na stabilny rozwój właściwie we wszystkich dziedzinach nadzorowanych przez samorząd. Prezentujemy największe inwestycje:

>>> Wymiana stolarki okiennej budynku Zespołu Szkół i Placówek Oświatowych w Nysie

Zadanie w 100% dofinansowane z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych.

Wydatki w 2021 r.: 465 552,23 zł

>>> Termomodernizacja obiektu przy ul. Alei Wojska Polskiego 31 w Nysie siedziby Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego oraz Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii w Nysie

Zadanie dofinansowane z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych w kwocie 834 447,71 zł.

Wydatki w 2021 r. 874 388,42 zł, 834 447,71 zł. RFIL, 39 940,71 zł budżet powiatu

>>> Montaż instalacji fotowoltaicznej przy Domu Pomocy Społecznej w Korfantowie

Wydatki w 2021 r.: 223 436,00 zł

>>> Nowe szatnie w Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Nysie**>>> Prace termomodernizacyjne w budynkach SP ZOZ ZOZ w Głuchołazach**

Okres realizacji inwestycji: 2021-2022

Łączna wartość planowanych nakładów: 3 000 000,00 zł

Zadanie w 100% dofinansowane z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych. Powiat Nyski zakończył pierwszy etap inwestycji dotyczący wymiany instalacji centralnego ogrzewania oraz przebudowy kotłowni węglowej na kotłownię gazową w budynku Szpitala nr 1 przy ul. M.C. Skłodowskiej 16 w Głuchołazach. W ramach prac termomodernizacyjnych planuje się również wymianę instalacji elektrycznej, opraw oświetleniowych oraz dokończenie docieplenia elewacji szpitala.

>>> Budowa Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej w Korfantowie

Okres realizacji inwestycji: 2021-2022

Łączna wartość nakładów: 2 640 851,59 zł

Zadanie dofinansowane z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych w wysokości 2 000 000,00 zł

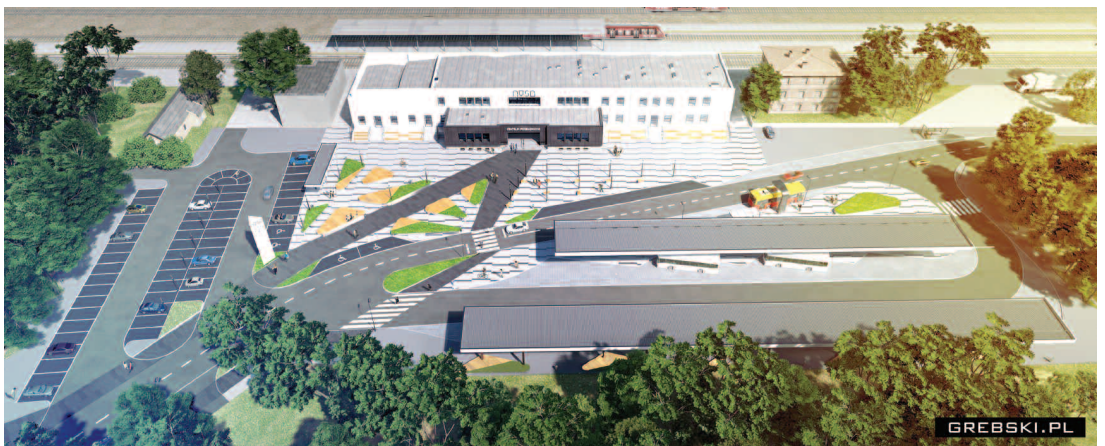
GREBSKI.PL

Trwa budowa **jednej z największych i najważniejszych inwestycji**

Dworzec kolejowy i przylegające do niego zatoki autobusowe zmieniają się nie do poznania. W Nysie powstaje dworzec na miarę wyzwań XXI wieku. Postępy na placu budowy, jednej z większych inwestycji, są coraz bardziej widoczne. O ich zaawansowaniu świadczą zmiany zachodzące wewnątrz budynku dworca, jak również na zewnątrz. Prace są prowadzone zgodnie z harmonogramem, a podróżni będą mogli skorzystać z nowego centrum przesiadkowego już w październiku.

Inwestycję realizują wspólnie Gmina Nysa i Powiat Nyski. Zarówno gmina, jak i powiat otrzymały na ten cel dofinansowanie w ramach Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych. Powiat Nyski otrzymał kwotę wsparcia w wysokości 4 milionów złotych, natomiast Gmina Nysa uzyskała dofinansowanie w wysokości 10 milionów złotych. Część Centrum Przesiadkowego, za którą odpowiedzialny jest Powiat Nyski powstanie za 8,6 mln zł. Całość zrealizuje firma ROCON Sp. z o.o. z Tułowic.

Zakres prac przewidziany dla Powiatu obej-

GREBSKI.PL

muje przebudowę peronów do obsługi autobusów PKS, budowę jezdni manewrowej dla pętli autobusowej, budowę dwóch wiat dla pasażerów o łącznej powierzchni 1 256,00 m², montaż tablic informacji pasażerskich, instalację kanalizacji deszczowej, a także montaż oznakowania oraz małej architektury. Powstaną również zatoki autobusowe przeznaczone nie tylko dla floty naszego PKS-u, ale też dla przewoźników zewnętrznych i międzynarodowych. Co ważne dla pasażerów, wiaty zostaną wyposażone w niezwykle użyteczne systemy powiadamiania o planowanych opóźnieniach autobusów. To wszystko będzie możliwe dzięki sprzężeniu ich z systemami GPS w na-

szych autobusach. Dane z trasy będą na bieżąco prezentowane na specjalnych wyświetlaczach montowanych przy każdym peronie.

Kompleksowa rewitalizacja obejmie także budowę zielonego skweru z ławkami przed dworcem oraz przebudowę samej ul. Raławickiej na odcinku od ronda do kanału przy budynku dworca, co powinno się rozpocząć wiosną 2022 roku.

Realizowana inwestycja gruntownie zmieni wygląd miasta tworząc przyjazną i funkcjonalną przestrzeń miejską. Dodajmy, że za kilka lat Nysa ma być ważnym punktem na tzw. szprysze nr 8, czyli kolei prowadzącej aż do Centralnego Portu Komunikacyjnego.

POWIAT NYSKI, W 2021 ROKU, ZREALIZOWAŁ SZEREG CIEKAWYCH I ATRAKCYJNYCH PROJEKTÓW O CHARAKTERZE EDUKACYJNYM, SPORTOWYM I KULTURALNYM, INTEGRUJĄCYCH MIESZKAŃCÓW POGRANICZA POLSKO-CZESKIEGO, A TAKŻE POPULARYZUJĄCYCH DOBRĄ KULTURĘ I WALORY POWIATU NYSKIEGO.

Ekologiczne pogranicze >>>

Wartość projektu: 39.307,42 zł

Sprzątanie Gór Opawskich

Główny cel projektu to kształtowanie poczucia odpowiedzialności za otaczające środowisko, uwrażliwienie ludzi na piękno przyrody, na znaczenie czystego środowiska dla ich zdrowia.

Projekt pn. "Ekologiczne pogranicze" dotyczy dwóch problemów. Pierwszym z nich jest globalny kryzys ekologiczny, dotyczący zarówno Polski jak i Republiki Czeskiej. Drugi problem - o zasięgu lokalnym - odnosi się do pogranicza polsko-czeskiego i dotyczy niewystarczającego wykorzystania potencjału współpracy transgra-

Sprzątanie Gór Opawskich

nicznej w zakresie ochrony przyrody pogranicza. W ramach projektu pn. "Ekologiczne pogranicze" zostały zorganizowane wydarzenia "Sprzątanie Gór Opawskich", warsztaty ekologiczne dla mieszkańców oraz powstała publikacja "Ekologiczne pogranicze", która jest połączeniem przewodnika po walorach turystycznych pogranicza polsko-czeskiego z poradnikiem ekologicznym. W ramach promocji projektu zostały wykonane materiały promocyjne związane z tematem ekologii (torby do domowej segregacji odpadów, stalowe kubki, które mają zastąpić te plastikowe).

Projekt był współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Interreg V-A Republika Czeska - Polska Fundusz Mikroprojektów Euroregionu Pradziad oraz ze środków budżetu państwa.

Smaki pogranicza >>>

Wartość projektu: 37.551,45 zł

Warsztaty ekologiczne

Podsumowanie projektu Smaki pogranicza

Warsztaty kulinarne

Realizacja projektu o tak wdzięcznej tematyce, jaką jest kuchnia, ma na celu poprawę poziomu współpracy i koegzystencji społeczności lokalnych na pograniczu polsko-czeskim, ich integrację i zachęcenie do podejmowania wspólnych działań na rzecz rozwoju naszego pogranicza. Celem projektu była m.in. integracja i aktywizacja społeczności lokalnych z obu stron granicy (organizacja spotkań mieszkańców pogranicza - wspólne gotowanie, wydanie publikacji), współpraca instytucjonalna z obu stron granicy (spotkania robocze, aktywny udział w realizacji projektu) oraz przełamywanie barier między mieszkańcami pogranicza polsko-czeskiego,

inspirowanie ich do podejmowania kolejnych transgranicznych inicjatyw.

W ramach projektu powstała publikacja "Smaki pogranicza - notes kulinarny" oraz odbyły się polsko-czeskie warsztaty kulinarne, podczas których uczniowie wspólnie przygotowywali polskie i czeskie potrawy. Dzięki realizacji projektu nawiązane zostały również bliższe więzi pomiędzy młodzieżą i kadrami nauczycielską szkół z Polski i Czech. Wspólne gotowanie pozwoliło na bliższe poznanie się, harmonijną współpracę i współdziałanie pomimo różnic językowych i kulturowych.

W ramach promocji projektu zostały wykonane materiały promocyjne w postaci desek i fartuszków kuchennych.

Projekt "Smaki pogranicza" współfinansowany był ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Interreg V-A Republika Czeska - Polska Fundusz Mikroprojektów Euroregionu Pradziad oraz ze środków budżetu państwa.

Rowerowy zawrót głowy >>>

Wartość projektu: 58.583,55 zł

W ramach projektu zrealizowano dwa rodzinne rajdy rowerowe. Uczestnicy pokonali trasę liczącą 17 km, która prowadziła malowniczymi ścieżkami doliny Białej Głuchołaskiej. Wśród rowerzystów byli zarówno kilkulatekowie, spośród których najmłodszy przejechali trasę w fotelikach swoich rodziców, jak również starsze pokolenie. Na mecie na uczestników czekał ciepły posiłek, oraz pokaz ratownictwa medycznego, a wszyscy uczestnicy rajdu otrzymali zestawy upominkowe.

W ramach projektu powstał także przewodnik "Rowerowy zawrót głowy", który zawiera nie tylko opisy tras rowerowych znajdujących się na terenie powiatu nyskiego i regionu złatohorskiego oraz naj-

Rodzinny Rajd Rowerowy

ciekawszych miejsc i obiektów zabytkowych, ale także miniporadnik bezpiecznego rowerzysty, a więc wskazówki, na co zwrócić uwagę, aby odkrywanie uroków pogranicza polsko-czeskiego było niezapomnianą, ale i bezpieczną przygodą.

Organizując polsko-czeskie rajdy rowerowe i wydając publikację w polskim i czeskim języku wysłaliśmy do naszych mieszkańców z ciekawą ofertą spędzenia wolnego czasu. Daliśmy im możliwość łatwego i przyjemnego poznania regionu i nawiązania kontaktów transgranicznych, otworzyliśmy im furtkę do realizacji swoich pomysłów.

Projekt był współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Interreg V-A Republika Czeska – Polska Fundusz Mikroprojektów Euroregionu Pradziad oraz ze środków budżetu państwa.

Mobilne pogranicze >>>

Wartość projektu: 89.091,00 zł

Celem projektu, poprzez realizację wspólnych przedsięwzięć, była poprawa poziomu współpracy i koegzystencji społeczności lokalnych na pograniczu polsko-czeskim.

Aplikacja otrzymała wyróżnienie w kategorii aplikacja mobilna w X edycji konkursu na najlepsze projekty promujące gminy, miasta i regiony Róża Regionów 2021

W ramach projektu została zrealizowana mobilna aplikacja przewodnicko-questingowa po polsko-czeskim pograniczu. Aplikacja pozwala w prosty i przyjemny sposób poznać tajemnice i uroki powiatu nyskiego. Jednym z elementów aplikacji są propozycje gier terenowych, które są znakomitym połączeniem dobrej zabawy z poznawaniem regionu, jego historii, kultury czy walorów przyrodniczych. To całkowicie darmowe narzędzie, które przyda się zarówno turystom, jak i mieszkańcom. Aplikacja otrzymała wyróżnienie w kategorii aplikacja mobilna w X edycji konkursu na najlepsze projekty promujące gminy, miasta i regiony „Róża Regionów 2021”.

Projekt ten współfinansowany był ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Interreg V-A Republika Czeska – Polska Fundusz Mikroprojektów Euroregionu Pradziad.

Wszystkie publikacje dostępne są na stronie internetowej www.powiat.nysa.pl zakładka TURYSTYKA.

Mobilne pogranicze

Zarząd Powiatu w Nysie

>>> **Andrzej Kruczkiewicz** jest starostą nyskim od 19 listopada 2018 r. Jest absolwentem Uniwersytetu Opolskiego na kierunku historia. Jako starosta nyski odpowiada za bezpieczeństwo, zarządzanie kryzysowe oraz oświatę, nadzoruje również stanowisko audytora wewnętrznego. Energię do działania czerpie od rodziny - żony Małgorzaty oraz dwójki dzieci - Ewy i Kamila. Wolne chwile poświęca muzyce, historii i grze w tenisa ziemnego.

stycje, rolnictwo i ochronę środowiska. Ponadto nadzoruje wydział komunikacji i transportu oraz drogownictwa. Czas wolny poświęca rodzinie oraz swoim hobby, czyli strzelectwu sportowemu, wędrówkom górskim i rekreacyjnej jeździe na rowerze. Dumny posiadacz wspaniałego owczarka niemieckiego.

>>> **Joanna Burska** jest etatowym członkiem Zarządu Powiatu w Nysie od 19 listopada 2018 r. Jest absolwentką Wyższej Szkoły Zarządzania i Administracji w Opolu w zakresie zarządzania administracją. Jako członek Zarządu odpowiada za politykę społeczną, promocję, sport i turystykę. Ponadto nadzoruje wydział architektury i budownictwa, geodezji i kartografii oraz administrowania i gospodarki nieruchomościami. Prywatnie żona, matka dwójki dzieci, pasjonatka sportu (crossfit) i aktywnego stylu życia. Ceni sobie dobry film, polską muzykę dającą spokój i wytchnienie, wolne chwile lubi spędzać w kuchni gotując i piekąc pyszne ciasta.

>>> **Adam Fujarczuk** jest nieetatowym członkiem Zarządu Powiatu w Nysie od 21 grudnia 2018 r. (19.11-21.12.2018 r. etatowy członek Zarządu Powiatu w Nysie). Jest absolwentem Akademii Rolniczej we Wrocławiu oraz Wyższej Szkoły Zarządzania i Administracji w Opolu. Niezwykle doświadczony sa-

morządowiec, od dwudziestu lat związany z samorządem powiatowym, pełnił funkcję starosty nyskiego, wicestarosty, od 2002 roku radnego Rady Powiatu w Nysie. Odznaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi.

>>> **Damian Nowakowski** jest wicestarostą nyskim od 31 grudnia 2019 r. Jest absolwentem Wyższej Szkoły Zarządzania i Administracji w Opolu w zakresie zarządzania administracją. Jako wicestarosta nyski odpowiada za inwe-

>>> **Henryk Kamiński** jest nieetatowym członkiem Zarządu Powiatu w Nysie od 19 listopada 2018 r. Z wykształcenia inżynier budownictwa lądowego, obecnie emeryt. Przez wiele lat z sukcesem prowadził firmę zajmującą się transportem międzynarodowym. Największą radość dają mu długie spacerzy z wnukiem i beaglem Dafi.

Powiat Nyski stawia na czystą energię

Panele fotowoltaiczne na terenie DPS Maria w Korfantowie

Powiat Nyski wspiera zadania związane z instalacją ogniw fotowoltaicznych na obiektach użyteczności publicznej. W 2021 roku przeznaczył na ten cel blisko 300 000 zł. Z powiatowego programu związanego z czystą energią mogli skorzystać m.in. jednostki publiczne na terenach wiejskich takie jak świetlice, szkoły, remizy.

Panele fotowoltaiczne zostały zainstalowane na potrzeby Domu Pomocy Społecznej „Maria” w Korfantowie oraz na budynku użyteczności publicznej Stacji Wojewódzkiego Centrum Szkolenia Ratownictwa Wodnego w Nysie. Ponadto, dzięki pozyskaniu częściowej dotacji z Powiatu Nyskiego, panele do produkcji energii elektrycznej ze słońca zostały zamontowane również na świetlicy wiejskiej w Biskupowie, świetlicy wiejskiej w sołectwie Iława oraz na potrzeby budynku Urzędu Gminy w Skoroszycach.

– Powiat Nyski stawia na ochronę środowiska. Co roku realizujemy inwestycje, które wpływają na mniejszą emisję zanieczyszczeń do powietrza i mniejsze wydatki na ogrzewanie. Cieszący się dużą popularnością program również będzie konty-

Damian Nowakowski wicestarosta nyski

nuowany w tym roku – podkreśla **Damian Nowakowski, wicestarosta nyski**. W tym roku, planowany jest montaż instalacji fotowoltaicznych w jednostkach organizacyjnych Powiatu Nyskiego, jak rów-

nież na budynkach użyteczności publicznej, które są miejscem integracji społecznej. Planowane obiekty do instalacji fotowoltaiki to m.in. świetlica wiejska w Suchej Kamienicy czy świetlica wiejska w Markowicach.

Powiat Nyski – Miodowa Kraina

Łąka kwietna

Nasiona

„Pomagając pszczołom, pomagasz sobie” – to cykliczna akcja, którą organizuje Starostwo Powiatowe. W ramach akcji rozdajemy bezpłatnie mieszanki nasion roślin miododajnych, m.in. koniczynę, nostrzyk biały, gorczycę, czyli te rośliny, które swoim nektarem służą pszczołom.

Jednym z celów akcji jest zwiększenie świadomości, że tego typu rośliny warto sadzić także na działkach, łąkach i w przydomowych ogródkach. Zachęcamy do tworzenia łąk kwietnych. Pierwsze łąki kwietne, Starostwo Powiatowe stworzyło wzdłuż Alei Magnoliowej oraz na skwerze przy parkingu na Osiedlu Rodziewiczówny w Nysie.

„Chcemy nasz powiat czynić coraz piękniejszym, czystym i przyjaznym mieszkańcom. Łąka, nie dość, że cieszy oko feerią barw, to ochładza powietrze wokół domu. Garść nasion sprawi, że jeszcze bardziej polubimy swój ogród, działkę bądź otoczenie, w którym przebywamy. Pamiętajmy również, że łąki kwietne zapewniają pszczołom pożywne pyłki i nektar” – Damian Nowakowski, wicestarosta nyski.

Najważniejszym celem naszej akcji jest przeciwdziałanie wymieraniu pszczoł. Chcemy w ten sposób wesprzeć również lokalnych pszczelarzy, których mamy najwięcej w wo-

jewództwie opolskim. Od ponad 10 lat na świecie obserwuje się masowe wymieranie pszczoł, co grozi ekologiczną katastrofą. Pszczoły miodne nie tylko dają miód, bez nich nie byłoby upraw rolnych, zapylają bowiem aż 85 procent roślinności na ziemi. Warto wiedzieć, że każdy z nas może przyczynić się do tego, aby pszczoły i trzmiele miały łatwiejszy dostęp do zróżnicowanego pokarmu, a wiele pożytecznych owadów mogło przetrwać zimę.

O tym, jak każdy z nas może pomóc owadom, opowiada pszczelarz i radny Powiatu Nyskiego Zbigniew Karnaś:

- posadźmy w ogródku, na balkonie, podwórku takie kwiaty i zioła, które dają pszczołom nektar lub pyłek (np. lawenda, kocimiętka, wrzos, macierzanka, tymianek, melisa, mięta, facelia błękitna, koniczyna czerwona, chaber bławatek, nostrzyk biały);
- nie wypalajmy traw na wiosnę, pamiętajmy, że wiele gatunków owadów zimuje

Zbigniew Karnaś radny Powiatu Nyskiego

w suchych łąkach, kwiatostanach i glebie;

- zostawiamy w ogrodach sterty liści lub suchą trawę, pieńki z otworami, kamienie – to doskonałe miejsce na zimę dla os, dzikich pszczoł, trzmieli czy biedronek;
- zmieńmy nawozy sztuczne na naturalne, np. kompost czy obornik;
- mądrze stosujmy środki ochrony roślin.

Także w tym roku rozdajemy pakiety nasion roślin miododajnych, szczegółowe informacje znajdziecie na naszej stronie internetowej www.powiat.nysa.pl oraz na Facebooku www.facebook.com/starostwonysa

ZACHĘCAMY DO UDZIAŁU W AKCJI!

Zasłużeni dla Powiatu Nyskiego

Kolejne osoby dołączą do grona laureatów tytułu "Honorowy Order Zasług dla Powiatu Nyskiego PROMEREOR". Z inicjatywą przyznania odznaczeń dla trzech rodzin zastępczych działających na terenie powiatu nyskiego wystąpił starosta nyski Andrzej Kruczkiewicz. Wnioski uzyskały pozytywną akceptację Zarządu oraz komisji Rady Powiatu w Nysie.

- Do zaszczytnego grona dołączą osoby, które także zastępują na najwyższe uznanie, a przede wszystkim na naszą wdzięczność za dobro, które czynią. Co ważne, uhonorowaliśmy nie tylko konkretne osoby, ale także wartości i ideały, które uosabiają. Ich działalność społeczna może stanowić inspirację dla współczesnych i przyszłych pokoleń – podkreśla **Andrzej Kruczkiewicz, starosta nyski**. „Honorowy Order Zasług dla Powiatu Nyskiego PROMEREOR” zostanie przyznany Państwu Gabrieli i Mariuszowi Frankowskim, którzy są zawodową rodziną zastępczą pełniącą funkcję pogotowia rodzinnego od 2001 roku. Przez ten okres zapewнили opiekę dla około 60 dzieci. Na chwilę obecną rodzina zastępcza pod swoją opieką ma 9 małych dzieci. Rodzina przyjmuje pod swoją opiekę dzieci od no-

worodka do wieku szkolnego. Dzieci zdrowe oraz z niepełnosprawnością. Wielokrotnie wyrażali zgodę na przyjmowanie pod swoją opiekę dzieci ponad stan. Państwo Frankowscy zapewniają swoim wychowankom odpowiednią opiekę oraz warunki bytowe. Dbają o ich potrzeby, stan zdrowia, stałą rehabilitację i rozwój. Rodzina uczestniczy w licznych szkoleniach, warsztatach oraz imprezach organizowanych przez PCPR w Nysie. Odznaczenie otrzymają również Państwo Aurelia i Stanisław Juśkiewicz, którzy na przestrzeni 13 lat pełnienia funkcji rodziny zastępczej dali się poznać jako ciepłe rodzice, zaangażowani w sprawy dzieci. W 2004 roku Państwo Juśkiewicz podjęli decyzję o stworzeniu dla potrzebujących dzieci rodziny zastępczej zawodowej. Małżonkowie

przystąpili do procedury kwalifikacyjnej oraz nawiązali współpracę z Domem Dziecka w Paczkowie zostając rodziną zaprzyjaźnioną dla czwórki rodzeństwa. Państwo Juśkiewicz wzorowo ukończyli wszelkie szkolenia pozwalające na zostanie rodziną zastępczą zawodową i w 2008 roku ustanowieni zostali rodziną zastępczą dla rodzeństwa Karola, Ani, Patrycji i Ewy, z którymi wcześniej nawiązali pozytywną relację. Pani Aurelia w celu poszerzenia swoich kwalifikacji ukończyła studia z zakresu pedagogiki wychowawczej. Uzyskała dyplom ukończenia studiów z tytułem magistra. Ponadto Pani Aurelia systematycznie poszerza swoją wiedzę poprzez udział w szkoleniach organizowanych przez tutaj Centrum. Jednocześnie Pani Juśkiewicz we własnym zakresie uzupełnia wiedzę, tak aby jesz-

cze skuteczniej pomagać wychowankom. Jest uczestnikiem grupy wsparcia dla rodzin adopcyjnych oraz grupy wsparcia dla rodzin zastępczych, gdzie chętnie dzieli się swoimi doświadczeniami z innymi rodzinami. Pani Aurelia aktywnie udziela się również w społeczności lokalnej. Już drugą kadencję pełni funkcję radnej w gminie Skorošyce. Jest członkiem zarządu Koła Gospodyń Wiejskich w Sidzinie, członkiem Stowarzyszenia Góral Sidzina oraz organizatorką wielu imprez na terenie swojej gminy, gdzie wraz z rodziną kultywuje tradycje górali Podhalańskich występując w pięknych ludowych strojach.

Honorowe odznaczenie zostanie przyznane również Pani Danucie Biegun, która od 2001 roku pełni funkcję zawodowej rodziny zastępczej pełniącą funkcję pogotowia rodzinnego. Od początku funkcjonowania jako rodzina zastępcza Pani Danuta Biegun miała pod swoją opieką ponad 80 dzieci. Pani Danuta jest od 42 lat w związku małżeńskim z panem Stanisławem. Państwo Biegun mają dwoje dorosłych dzieci. Pani Danuta wywiązuje się w pełni z powierzonych jej ról. Rodzina poświęca dużo czasu

i uwagi dzieciom, poprzez rozmowę i wspólne spędzanie czasu wolnego z wychowankami. Pani Danuta Biegun dba o dobro małych, umożliwia wychowankom kontakt z rodzicami na terenie jej

miejsca zamieszkania oraz w razie potrzeby dostarcza dzieci do PCPR na spotkanie z rodzicami. Pani Danuta dba o zdrowie małych, jeździ z nimi do lekarzy, w razie potrzeby na konsultacje psychiatryczną oraz neurologiczną, dba o rozwój dzieci. Pani Danuta uczestniczy w grupach wsparcia oraz różnego rodzaju szkoleniach dla rodzin zastępczych jak również chętnie udziela pomocy nowym rodzinom zastępczym. Nie wszystkie dzieci mogą wychowywać się w swoich domach rodzinnych, a Pani Danuta Biegun stara się stworzyć dzieciom bezpieczny dom otoczony ciepłem i miłością.

Warto dodać, że "Honorowy Order Zasług dla Powiatu Nyskiego PROMEREOR" przyznawany jest od 2008 roku przez Radę Powiatu Nyskiego. Tytuł nadawany jest wyjątkowym osobom, instytucjom, organizacjom, stowarzyszeniom, przedsiębiorstwom o zasięgu powiatowym i ponadpowiatowym za ich dotychczasowe dokonania i zaangażowanie w pracę na rzecz rozwoju i promocji powiatu nyskiego. **Do tej pory tytułem uhonorowanych zostało 35 osób i instytucji.**

Nagrodzeni Honorowym Orderem Zasług dla Powiatu Nyskiego PROMEREOR:

Józef Krzysik, Claus Schick Starosta Powiatu Mainz-Bingen, Chór Capricolium w Głuchołazach, Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nysie, Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia im. Witolda Lutosławskiego w Nysie, Adam Czarnołęski, Ksiądz Prałat Mikołaj Mróz, Stanisław Kosmal, Barbara Niewiedział, Bank Spółdzielczy w Otmuchowie, Roman Hudaszek, ZSO w Nysie „Carolinum”, Oddział Fundacji

Związku Polskich Kawalerów Maltańskich Maltańska Służba Medyczna-Pomoc Maltańska, Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci z Chorobą Nowotworową Mówimy NIEboRAKOWI, Schattdecor Sp. z o.o. z siedzibą w Tarnowie Podgórnym, prof. Zofia Wilimowska, Zofia i Jan Cichewicz, Ochotnicze Straże Pożarne działające na terenie powiatu nyskiego, Tadeusz Dunat, Bernhard Serwuschok, Muzeum Powiatowe w Nysie, Stowarzyszenie Auxilium „Hospicjum św. Arnolda Janssena w Nysie”, Agnieszka Niewiadomska, Bartosz Kurek, Włodzimierz Figiel, Zespół Opieki Zdrowotnej w Nysie, SP ZOZ ZOZ w Głuchołazach.

Rozmowa ze starostą nyskim Andrzejem Kruczkiewiczem

Pandemia koronawirusa „wywróciła do góry nogami” całe nasze życie – zarówno w sferze gospodarczej, jak i kulturowej czy społecznej. Co dla Pana, jako starosty, było w tym czasie największym wyzwaniem? Jak zapamięta Pan ten rok?

Rok 2020 zmienił nasze życie, to ten rok, w którym wszystko się zaczęło, rok, który zdominowany został przez pandemię Covid-19. Pamiętam pierwsze spotkanie z wojewodą opolskim poświęcone sprawom Covid-19. Wtedy jeszcze nie byliśmy świadomi, o jakim niebezpieczeństwie mowa. Wszystko było wielką niewiadomą. Życie każdego z nas stanęło na głowie. Niejednokrotnie wymagało totalnego przeorganizowania, zarówno w sferze zawodowej, jak i osobistej. Pierwsze miesiące były dla nas wszystkich potężną nauką. Nieco inaczej przedstawiała się sytuacja w 2021 roku. Poznaliśmy już trochę przeciwnika, wiedzieliśmy, w jaki sposób łagodzić skutki. Warto tutaj przede wszystkim podkreślić doskonałą współpracę z wojewodą opolskim, z naszymi jednostkami, m.in. szpitalami, szkołami czy Domami Pomocy Społecznej. Jak Covid-19 wpłynął na samorząd? Z jednej strony przeznaczaliśmy ogromne środki na walkę i przeciwdziałanie skutkom pandemii, a z drugiej pozyskaliśmy mnóstwo środków na realizację ważnych dla naszych mieszkańców inwestycji.

O 2021 roku można powiedzieć sporo, ale gdyby miał Pan podsumować w kilku zdaniach, jaki to był rok dla Powiatu Nyskiego? Pomimo pandemii, 2021 rok był kolejnym dynamicznym rokiem, który zapisał się w historii Powiatu Nyskiego licznymi inwestycjami. W wielu miejscach poprawiliśmy infrastrukturę drogową i bezpieczeństwo ruchu drogowego. Poprawie uległy także warunki pracy i nauki w szkołach prowadzonych przez nasz Powiat. Rok 2021 to czas wielu inicjatyw, co pokazuje, że pomimo pandemii nie przerwaliśmy realizacji zadań i kończyliśmy ważne dla społeczeństwa projekty. Ogromnie cieszą mnie inwestycje ekologiczne, tj. instalacja ogniw fotowoltaicznych czy nasadzenia roślinne. Są to niezwykle ważne działania, bo dotyczą naszego środowiska, o które dzisiaj należy dbać szczególnie. Nie zapominajmy również o drobniejszych inwestycjach. Każda inwestycja, nawet ta najmniejsza cieszy, bo oznacza rozwój powiatu

Andrzej Kruczkiewicz starosta nyski

nyskiego i poprawę jakości życia naszych mieszkańców.

Powiat Nyski zrealizował wiele zadań, które częściowo podyktowane były sytuacją pandemiczną. Które spośród nich nazwałby Pan kluczowymi?

Powiat Nyski zakończył pierwszy etap inwestycji dotyczący wymiany instalacji centralnego ogrzewania oraz przebudowy kotłowni węglowej na kotłownię gazową w budynku Szpitala nr 1 przy ul. M. C. Skłodowskiej 16 w Głuchołazach. Przeznaczaliśmy 170 000 zł na wyposażenie pracowni RTG w głuchołaskim szpitalu, przekazaliśmy środki na remont pomieszczenia Szpitala nr 1 celem dostosowania do aktualnych wymogów sanitarno – epidemiologicznych oraz na rehabilitację pacjentów po przebytej chorobie COVID – 19. Na realizację zadań inwestycyjnych z budżetu powiatu nyskiego dla SP ZOZ ZOZ w Głuchołazach przeznaczaliśmy kwotę 1 469 413,92 zł. Ponadto, Powiat Nyski uczestniczył w tworzeniu Punktu Szczepień Masowych w Hali Nysa. Domy Pomocy Społecznej otrzymały blisko 200 000 zł na przygotowanie i zabezpieczenie przed wzrostem zakażeń koronawirusem. Wszystkie te zadania oraz inwestycje są niezwykle ważne dla nas oraz mieszkańców naszego powiatu.

Jakie cele i wyzwania stoją przed Zarządem Powiatu na ten rok?

Główne cele to dokończenie już rozpoczętych inwestycji i zadań oraz realizacja kolejnych, które są zaplanowane w naszym budżecie. Przede wszystkim budowa nowoczesnej, pełnowymiarowej sali sportowej przy Zespole Szkół i Placówek Oświatowych w Nysie. Na pewno jest to inwestycja, na którą z niecierpliwością czeka młodzież. Kolejne wyzwanie to budowa trzech domów dziecka. Warto wspomnieć, że trwają już prace przy budowie domku dziecka w Korfantowie. Pozostałe placówki powstaną w Otmuchowie oraz Nysie. Będą to nowoczesne i komfortowe obiekty, spełniające najwyższe standardy, aby dzieci mogły się tam dobrze czuć i rozwijać. Budowa trzech nowych placówek opiekuńczo-wychowawczych to konsekwencja nowych przepisów ustawowych, które nie zezwalają na prowadzenie dużych domów dziecka w Polsce. Zgodnie z nimi placówki opiekuńczo-wychowawcze mogą liczyć maksymalnie 14 dzieci. Myślę, że to będą te najważniejsze inwestycje. Oczywiście, cały czas będziemy realizowali inwestycje drogowe, które przyczynią się do poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz podniosą standardy techniczne dróg powiatowych.

Dziękuję za rozmowę.

„DOM BEZ POZWOLENIA”

Jednym z elementów „Polskiego Ładu” było wprowadzenie zmian w przepisach regulujących proces budowlany, tak aby uprościć budowę niewielkich wolno stojących budynków mieszkalnych jednorodzinnych. Założenia te zmaterializowały się w ustawie z 17 września 2021 r. o zmianie ustawy Prawo budowlane oraz ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, która weszła w życie w dniu 2 stycznia 2022 r.

Źródło: Pixabay

Ww. ustawa umożliwia budowę „Wolno stojących, nie więcej niż dwukondygnacyjnych budynków mieszkalnych jednorodzinnych o powierzchni zabudowy do 70 m², których obszar oddziaływania mieści się w całości na działce lub działkach, na których zostały zaprojektowane, a budowa jest prowadzona w celu zaspokojenia własnych potrzeb mieszkaniowych inwestora” bez pozwolenia na budowę, konieczności zatrudniania kierownika budowy i prowadzenia dziennika budowy.

Brak konieczności uzyskiwania pozwolenia na budowę ww. budynków nie oznacza braku jakichkolwiek obowiązków spoczywających na inwestorze.

Zgłoszenie budowy ww. budynku wymaga sporządzenia i załączenia projektu budowlanego (zgodnie z art. 29 ust. 1 pkt. 1a w zw. Z art. 30 ust. 4 b Prawa budowlanego). Prawo budowlane nie zwalnia w zakresie projektowania i budowy domów o powierzchni zabudowy do 70 m² z obowiązku stosowania wymagań techniczno-budowlanych określonych w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie czyli m.in. z zachowania odpowiednich odległości od granic działki inwestycyjnej, gwarantujących ograniczenie obszaru oddziaływania realizowanego budynku do działki, na której zostanie on wybudowany,

Planujesz budowę własnego domu

- ✘ o powierzchni zabudowy do 70 m²,
- ✘ wolno stojącego, nie więcej niż dwukondygnacyjnego,
- ✘ na własne potrzeby mieszkaniowe,
- ✘ którego obszar oddziaływania w całości mieści się na działce, na której został zaprojektowany,
- ✘ masz prawo do dysponowania nieruchomością na cele budowlane.

Możesz skorzystać z uproszczonej procedury

- ✘ brak konieczności zatrudnienia kierownika budowy oraz prowadzenia dziennika budowy,
- ✘ w przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego warunki zabudowy będą wydawane w terminie 21 dni,
- ✘ organ administracji architektoniczno-budowlanej nie będzie mógł zgłosić sprzeciwu do zgłoszonej przez ciebie budowy; pamiętaj jednak, aby budować zgodnie z przepisami, bowiem organy nadzoru budowlanego mogą kontrolować twoją inwestycję,

- ✘ do budowy będziesz mógł przystąpić niezwłocznie po doręczeniu organowi administracji architektoniczno-budowlanej zgłoszenia.

Zanim ruszysz z budową musisz

- ✘ doręczyć zgłoszenie wraz z projektem budowlanym organowi administracji architektoniczno-budowlanej,
- ✘ zawiadomić organ nadzoru budowlanego o zamierzonym terminie rozpoczęcia robót budowlanych.

Jako inwestor masz tylko obowiązek złożyć oświadczenia, że:

- ✘ planowana budowa jest prowadzona przez ciebie w celu zaspokojenia własnych potrzeb mieszkaniowych,
- ✘ przyjmujesz odpowiedzialność za kierowanie budową, jeśli nie ustanowisz kierownika budowy,
- ✘ dokumentacja, którą dołączasz do zgłoszenia, jest kompletna.

źródło tabeli: www.gunb.gov.pl

z zachowania wymogów w zakresie nasłonecznienia, szczelności, instalacji, itp. Wykazanie spełnienia tego warunku, a także innych warunków przewidzianych prawem potwierdza projektant - składa on oświadczenie projektanta o sporządzeniu projektu zgodnie z obowiązującymi przepisami i zasadami wiedzy technicznej. Ponadto budowa ta musi być zgodna z warunkami przewidzianymi dla danej działki w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, a gdy na danym obszarze nie obowiązuje plan miejscowy - z wydaną dla działki decyzją o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu (wprowadzane zmiany określają także czas, w którym powinna zostać wydana decyzja o warunkach zabudowy - organ będzie miał na to 21 dni). Do zgłoszenia zamiaru przystąpienia do ww. budowy inwestor jest zobowiązany do-

łączyć - oprócz projektu budowlanego - również:

- oświadczenie - składane pod rygorem odpowiedzialności karnej - o posiadanym prawie do dysponowania nieruchomością na cele budowlane,

- oświadczenie - składane pod rygorem odpowiedzialności karnej - że planowana budowa jest prowadzona w celu zaspokojenia własnych potrzeb mieszkaniowych,

- oświadczenie, że przyjmuje odpowiedzialność za kierowanie budową w przypadku nieustanowienia kierownika budowy, a także, że dokumentacja dołączona do zgłoszenia jest kompletna.

Do budowy ww. budynków mieszkalnych jednorodzinnych o powierzchni zabudowy do 70 m² można przystąpić po doręczeniu zgłoszenia organowi administracji architektoniczno-budowlanej. Organ admini-

stracji architektoniczno-budowlanej po otrzymaniu takiego zgłoszenia nie dokonuje jego sprawdzenia - wystarczające w tych przypadkach jest oświadczenie projektanta o sporządzeniu projektu zgodnie z obowiązującymi przepisami i zasadami wiedzy technicznej. Za kompletność przedłożonych dokumentów odpowiada z kolei inwestor, załączając do zgłoszenia odpowiednie oświadczenie.

Należy zaznaczyć, iż budowa domów o powierzchni zabudowy do 70 m² w celu zaspokojenia własnych potrzeb mieszkaniowych wymaga również zawiadomienia organów nadzoru budowlanego oraz projektanta sprawującego nadzór autorski nad zgodnością realizacji budowy z projektem o zamierzonym terminie rozpoczęcia robót budowlanych.

Zmiany w rejestracji samochodów

Źródło: Pixabay

Zmiany w ustawie z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2021 r. poz. 450, ze zm.) - zwane też jako „pakiet deregulacyjny”.

Jedną z najbardziej wyczekiwanych przez właścicieli pojazdów jest wprowadzona od 31.01.2022 r. możliwość zatrzymania na wniosek właściciela pojazdu dotychczasowego numeru rejestracyjnego, w tym tablic (tablicy) rejestracyjnych, jeżeli:

1) pojazd był już zarejestrowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i posiada tablice (tablicę) rejestracyjne zgodne z przepisami (czyli tzw. „eurotablice” zarówno z czcionką zwężoną i z czcionką niebędącą czcionką zwężoną, które nie posiadają oznaczeń i grafiki obrysu wizerunku orła naniesionych techniką laserową i tzw. „eurotablice” z czcionką zwężoną, które posiadają oznaczenia i grafikę obrysu wizerunku orła naniesione techniką laserową), oraz utrzymane w należyтым stanie i czytelne,

2) organ rejestrujący pozytywnie zweryfikował w dniu złożenia wniosku o rejestrację pojazdu dane zawarte w dotychczasowym dowodzie rejestracyjnym z danymi w centralnej ewidencji pojazdów (dane właściciela i pojazdu),

3) w dotychczasowym dowodzie rejestracyjnym jest miejsce na dokonanie przez organ rejestracyjny adnotacji.

W takim przypadku starosta, dokonując rejestracji pojazdu:

- legalizuje dotychczasowe tablice rejestracyjne,
 - w dotychczasowym dowodzie rejestracyjnym dokonuje adnotacji o treści „w dniu złożono wnioski o rejestrację pojazdu”,
 - zamawia spersonalizowany dowód rejestracyjny.
- Organ pobiera określone przepisami opłaty, tj. 67,00 zł.

W przypadku, gdy nie zostały spełnione w/w warunki (tj. np. zamiast dowodu rejestracyjnego wydano zaświadczenie potwierdzające dane w utraconym dokumencie lub brak w wydanym dowodzie rejestracyjnym adnotacji o kolejnym terminie badania technicznego pojazdu), organ rejestrujący:

- wydaje pozwolenie czasowe,
 - dokonuje legalizacji dotychczasowych tablic rejestracyjnych.
- Organ pobiera określone przepisami opłaty, tj. 81,00 zł.

W przypadku rejestracji pojazdu dotychczas zarejestrowanego na terytorium kraju, jeżeli tablice (tablica) rejestracyjne nie są zgodne z przepisami (tzw. tablice „czarne” oraz „białe z flagą PL”) albo nie są utrzymane w należyтым stanie, albo nie są czytelne organ wydaje:

- pozwolenie czasowe,
- nalepkę kontrolną,
- nowe zalegalizowane tablice rejestracyjne,
- zamawia spersonalizowany dowód rejestracyjny.

Organ pobiera określone przepisami opłaty - w przypadku samochodu zarejestrowanego na terytorium kraju - 180,50 zł.

Koło Gospodyń Wiejskich

Pierwsze koło gospodyń wiejskich na ziemiach polskich założyła w 1877 roku we wsi Janistawice pod Skierniewicami działaczka socjalistyczna i nauczycielka Filipina Płaskowicka.

Należy jednak podkreślić, że od 1866 roku we wsi Piaseczno na Pomorzu Gdańskim działała podobna organizacja o nazwie „Towarzystwo Gospodyń”. Dawniej koła gospodyń koncentrowały swoje działania głównie w obszarach wzajemnej pomocy w pracach gospodarskich, prowadzeniu wypożyczalni naczyń czy organizowaniu wiejskich uroczystości i odpustów. Przed wprowadzeniem w 2018 roku ustawy o kołach gospodyń wiejskich działały one na podstawie ustawy o społeczno-zawodowych organizacjach rolników oraz uchwalonych przez siebie regulaminów. W myśl tej ustawy koła gospodyń wiejskich miały bronić praw, reprezentować interesy i działać na rzecz poprawy sytuacji społeczno-zawodowej kobiet wiejskich oraz ich rodzin. Od 29 listopada 2018 r. podstawą prawną działania kół gospodyń wiejskich jest Ustawa o kołach gospodyń wiejskich. Warto podkreślić, że koło ma osobowość prawną i

Joanna Burska członek Zarządu Powiatu Nyskiego

podlega wpisowi do Krajowego Rejestru Kół Gospodyń Wiejskich prowadzonego przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Obecnie na terenie powiatu nyskiego działa ponad 30 kół zarejestrowanych w Rejestrze.

Dzisiaj rodzajów działalności kół gospodyń wiejskich jest tak wiele, że nie sposób ich wszystkich opisać. Niemniej jednak dziedziną najmocniej kojarzoną z KGW są oczywiście kulinaria. Nie jest to jednak tylko uświetnianie lokalnych wydarzeń doskonałym poczęstunkiem, ale przede wszystkim pielęgnowanie tradycji kulinarnych. Makaron

domowy z Makowic czy gołąbki z kaszy gryczanej i ziemniaków to potrawy, które stanowią część naszej historii i dzięki wspaniałej pracy kół gospodyń wiejskich nie tylko o nich wiemy, ale możemy je posmakować, możemy się nimi pochwalić na arenie międzynarodowej a tym samym podzielić się naszą kulinarną historią, przekazać ją kolejnym pokoleniom.

„Władze Powiatu Nyskiego od wielu lat wspierają i promują lokalne koła gospodyń wiejskich. Organizowane wspólnie wydarzenia zawsze cieszą się ogromnym zainteresowaniem mieszkańców oraz turystów. O tym, dlaczego tak jest, przekonajcie się sami przygotowując niezwykle charakterystyczne ciasto według przepisu należącego do Koła Gospodyń Wiejskich w Kałkowie” - Joanna Burska, członek Zarządu Powiatu. Warto dodać, że kałkowskie KGW funkcjonuje od lat 50-tych i jest jednym z najstarszych na Opolszczyźnie. Dziś prężnie działa tutaj 15 pań, a spotkania członkiń odbywają się regularnie w Domu Kultury w Kałkowie. Warto wiedzieć, że kałkowski wypiek znajduje się na liście Produktów Lokalnych Nyskiego Księstwa Jezior i Gór.

Smacznego!

Cycki Kałkowieńki

Składniki:

Biszkopt:

- 5 jajek
- 3/4 szklanki drobnego cukru do wypieków
- 3/4 szklanki mąki pszennej (tortowej)
- 1/4 szklanki mąki ziemniaczanej
- (uwaga: szklanka o pojemności 250 ml)

Warstwa 2:

- 6 białek
- 1/2 szklanki cukru
- 1 łyżeczka proszku do pieczenia
- 150 g maku suchego (pół szklanki)
- 150 g wiórek kokosowych

Warstwa 3:

- 6 żółtek
- 1/2 szklanki cukru
- 2 łyżki mąki ziemniaczanej
- 2 łyżki mąki pszennej
- 1 cukier waniliowy
- 1,5 szklanki mleka
- 1 masło extra (82 % tłuszczu)

Dodatkowo:

- galaretki
- spirytus
- polewa czekoladowa
- rodzynki
- paczka okrągłych biszkoptów

Sposób przygotowania:

1. Biszkopt: Wszystkie składniki powinny być w temperaturze pokojowej. „Sypkie” przesiać. Białka ubić na sztywną pianę (uważając, by ich nie „przebić”). Pod koniec ubijania dodawać powoli cukier, łyżka po łyżce, ubijając po każdym dodaniu. Potem dodawać po kolei żółtka, nadal ubijając. Do masy jajecznej wsypać przesianą mąkę. Delikatnie wymieszać przy pomocy szpatułki lub różgi kuchennej. Piec 35-40 minut w temp. 180 stopni.

2. Warstwa 2:

Białka ubić na sztywno z cukrem, dodać do tego mak, wiórki kokosowe, proszek do pieczenia i delikatnie połączyć. Piec 30-35 minut w temp. 180 stopni.

3. Warstwa 3

Z podanych składników (oprócz masła) ugotować budyń. Masło utrzeć na puch i powoli dodać do chłodnej masy. Na koniec dodać przygotowane wcześniej, pokrojone ko-

lorowe galaretki.

4. Końcowe wykonanie:

Upieczony i wystudzony biszkopt posmarować dżemem brzoskwiniowym, następnie ułożyć na nim warstwy 2 i 3. Na samej górze ułożyć okrągłe biszkopty, całość polewać polewą czekoladową i na każdym ciastku położyć po jednej rodzynce.

Moje ulubione miejsce w powiecie nyskim to.....

Zbiornik Kozielno

Zbiornik Kozielno powstał w efekcie zalania wielu małych stawów i większych wyrobisk po żwirowni na rzece Nysa Kłodzka. Wraz z położonym bezpośrednio powyżej niego zbiornikiem Topola, tworzy Zalew Paczkowski. Jego największym bogactwem jest „ptasia wyspa” zamieszkiwana przez rzadkie gatunki ptactwa wodnego. Zbiornik Kozielno to także, dzięki licznie występującym tu karpom, leszczom, sumom, sandaczom i amurom, raj dla wędkarzy.

Na rzece Nysie Kłodzkiej znajdują się trzy duże zbiorniki retencyjne: Zalew Paczkowski, Jezioro Otmuchowskie oraz Nyskie. Oprócz pełnienia funkcji ochrony przeciwpowodziowej akweny te, szczególnie w sezonie letnim, są wymarzoną miejscem dla żeglarzy, kajakarzy, wioślarzy a także, ze względu na duże zarybienie, wędkarzy. Magii tym miejscom nadaje rozciągająca się z jezior niezwykła panorama gór – od Prądziada po Śnieżnik.

„Zbiornik Kozielno – miejsce niezwykle, wypełnione kolorami natury, śpiewem ptaków, emanujące spokojem i dające chwilę oddechu w codziennym biegu.”

A jakie są Wasze ulubione miejsca w powiecie nyskim?
Piszcie do nas na adres redakcja@powiat.nysa.pl.

Przewodniczący Rady Powiatu w Nysie, Paczkowianin – Bogdan Wyczałkowski

Czy wiesz, że.....?

jednym z dość często spotykanych i ciekawszych elementów krajobrazu powiatu nyskiego są krzyże pokutne.

Znajdziemy je m.in. na trasach rowerowych: szlaku czarownic, R-16 czy R-17. Wznoszone były przez zabójców w miejscu, w którym dokonano się morderstwo. Zwyczaj ten przywędrował do Polski z zachodu. Morderca, oprócz wzniesienia krzyża, był również zobowiązany pokryć koszty pogrzebu i przewodu sądowego. Winien również łożyć na utrzymanie rodziny zabitego. Był zobowiązany wobec kościoła, np. musiał zakupić świece. Następnie powinien odbyć boso pieszą pielgrzymkę do świętego miejsca. Wystawienie krzyża stanowiło ostatni punkt pokuty. Krzyż był wyrazem jej zadośćuczynienia. Stawiano go ku pamięci, uwadze i przestrodze potomnych. Miał również skłaniać przechodniów do modlitwy za dusze zabójcy i ofiary.

Warto podkreślić, że krzyże pokutne nie są identyczne. Różnią się

wielkością, kształtem, budową i rytami. Możemy wyróżnić kilka typów krzyży: łacińskie - regularne, maltańskie, koniczynkowe o zaokrąglonych ramionach, św. Antoniego (w kształcie litery T), greckie, gotyckie, barokowe, podwójne, połączone z kapliczką, krzyże ryte na przypadkowych kamieniach, płytowe, tarczowe i koliste.

Często na krzyżach da się zauważyć wyryte znaki lub napisy. Powszechnie uważa się, że są to narzędzia zbrodni. Najczęściej spotykane symbole to: miecz, nóż, kusza, łuk i strzała, rzadziej topór, włócznia, widły, łopata, kielich, halabarda, szabla, nożyce do strzyżenia owiec.

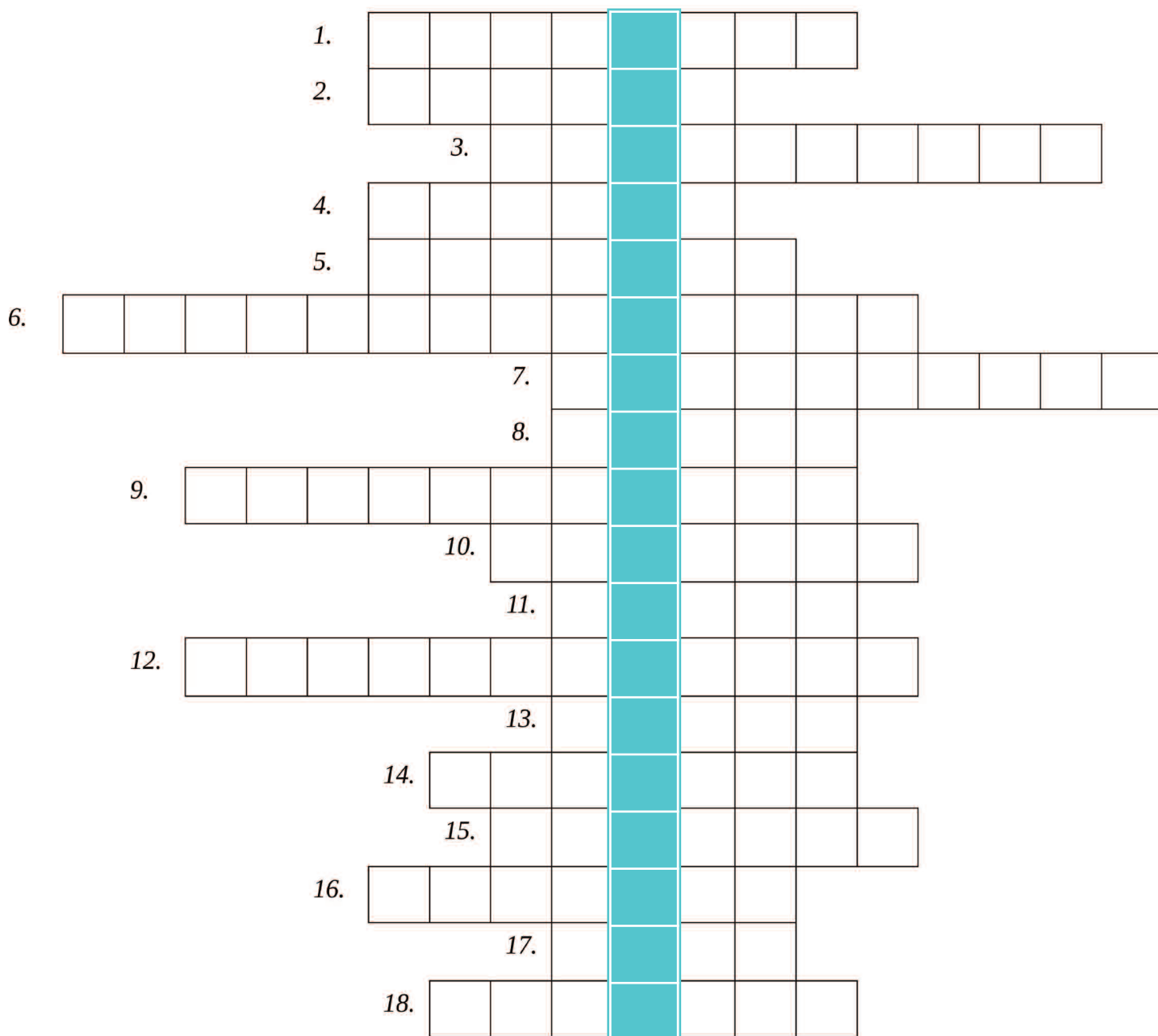
Na obszarze powiatu nyskiego znajduje się ich blisko 30, m.in. w Białej Nyskiej, Chocieborzu, Chróście, Domaszkowicach, Jędrzychowie, Kamienicy, Kępnicy, Korfantowie, Lubiatowie, Nowakach, Nowym Świętowie, Pakoślawicach, Polskim Świętowie, Prusinowicach, Radzikowicach, Reńskiej Wsi, Rynarcicach, Skoroszczykach, Starowicach, Unikowicach, Wierzbęcicach.

Krzyż pokutny na szlaku szarownic w Nowakach

KRZYŻÓWKA NR 1

Uzupełnij odpowiedzi, odczytaj ukryte hasło i zdobądź nagrodę!

1. Góry w powiecie nyskim.	10. Miejscowość w powiecie nyskim z farmą wiatraków.
2. Trzyma głowę Holofernesa.	11. Symbol Paczkowa (ptak).
3. adres siedziby Starostwa Powiatowego w Nysie (ulica).	12. Jedno z „jeziór” w powiecie nyskim.
4. Cicha w Jarnołtówku.	13. Konrad Emil, noblista z Nysy.
5. św. Jadwigi w Nysie.	14. Lato w Otmuchowie.
6. Dawna nazwa dzielnicy Radoszyn w Nysie.	15. Nazywany „polskim Carcassonne”.
7. Miasto w powiecie nyskim z kozą w herbie.	16. Imię obecnego starosty nyskiego.
8. Patron Bazyliki Mniejszej w Nysie.	17. Kłodzka lub Szalona.
9. Znajduje się tu Centralne Muzeum Jeńców Wojennych.	18. Maria, błogostawiona z Nysy.

**Nagrodzimy 3 pierwsze i 2 ostatnie osoby, które prześlą prawidłowe hasło.
Hasło należy przesać na adres redakcja@powiat.nysa.pl w terminie do 30 kwietnia 2022 r.**

**Listy nagrodzonych szukajcie w kolejnym numerze, który ukaże się już w czerwcu.
Regulamin konkursu znajduje się na stronie www.powiat.nysa.pl**

SPIS TELEFONÓW KONTAKTOWYCH

DO WYDZIAŁÓW STAROSTWA
POWIATOWEGO W NYSIE

Biuro Obsługi Klienta >>>

tel. 77 408 50 70

e-mail: bok@powiat.nysa.pl

Wydział Komunikacji i Transportu >>>

tel. 77 408 50 53 – sprawy związane z rejestracją pojazdów, wyrejestrowaniem, wymianą, odbiorem dowodu rejestracyjnego, zgłoszeniem nabycia lub zbycia pojazdu

tel. 77 408 50 52 – sprawy związane z uprawnieniami do kierowania pojazdami załatwiane będą po uprzednim kontakcie telefonicznym

tel. 77 408 50 10 – sprawy związane z zezwoleniem na wykonywanie zawodu przewoźnika drogowego osób i rzeczy

tel. 77 408 50 56 – sprawy związane z organizacją ruchu na drogach

Wydział Edukacji i Kultury >>>

tel. 77 408 50 27

Wydział Rolnictwa i Ochrony Środowiska >>>

tel. 77 408 50 20

Wydział Bezpieczeństwa i Polityki Społecznej >>>

tel. 77 408 50 68

Powiatowy Rzecznik Konsumentów >>>

tel. 77 408 50 63

Wydział Geodezji i Kartografii >>>

I. Ewidencja Gruntów i Budynków (EgiB)
– tel. 77 408 51 03, 77 408 51 04,
e-mail: ewidencja@powiat.nysa.pl

II. Powiatowy Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej

1. Wniosek o udostępnienie materiałów powiatowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego (zakup map do własnych celów,

decyzji o warunkach zabudowy)
– tel. 77 408 51 31

2. Zgłaszanie prac geodezyjnych
i kartograficznych – tel. 77 408 51 29

3. Weryfikacja prac geodezyjnych
i kartograficznych
– tel. 77 408 51 17, 77 408 51 18

III. Zespół Narad Koordynacyjnych
– tel. 77 408 51 23

IV. Gleboznawcza Klasyfikacja Gruntów
– tel. 77 408 51 05

Wydział Gospodarki Nieruchomościami >>>

tel. 77 408 51 05 – zaświadczenia o istnieniu gospodarstwa rolnego

tel. 77 408 51 22 – użytkowanie wieczyste gruntów Skarbu Państwa

tel. 77 408 51 20 – wyłączenie gruntów z produkcji rolnej

tel. 77 408 51 21 – najem, dzierżawa gruntów Skarbu Państwa

tel. 77 408 51 22 – inne informacje dotyczące administrowania i gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa i Powiatu Nyskiego

Wydział Architektury i Budownictwa >>>

tel. 77 408 50 81 – wydawanie decyzji o pozwoleniu na budowę/rozbiórkę lub odrębnych decyzji zatwierdzających projekt budowlany

tel. 77 408 50 82 – wydawanie zaświadczeń o samodzielności lokali, uzgadnianie projektów planów zagospodarowania przestrzennego

tel. 77 408 50 84 – wydawanie decyzji o pozwoleniu na budowę/rozbiórkę lub odrębnych decyzji zatwierdzających projekt bu-

dowlany, zgłoszenia zamiaru wykonania robót budowlanych oraz głośnień zmiany sposobu użytkowania obiektu budowlanego, przyjmowanie zgłoszeń zamiaru wykonania robót budowlanych oraz zgłoszeń zmiany sposobu użytkowania obiektu budowlanego

Powiatowy Konserwator Zabytków >>>

tel. 77 408 50 85

Referat Promocji >>>

tel. 77 408 50 51 – ewidencja uczniowskich klubów sportowych i stowarzyszeń kultury fizycznej nieprowadzących działalności gospodarczej

Wydział Drogownictwa >>>

tel. 77 408 51 08 – uzgodnienia lokalizacji zjazdów, wycinka drzew, zieleń przydrożna szkody na drogach.

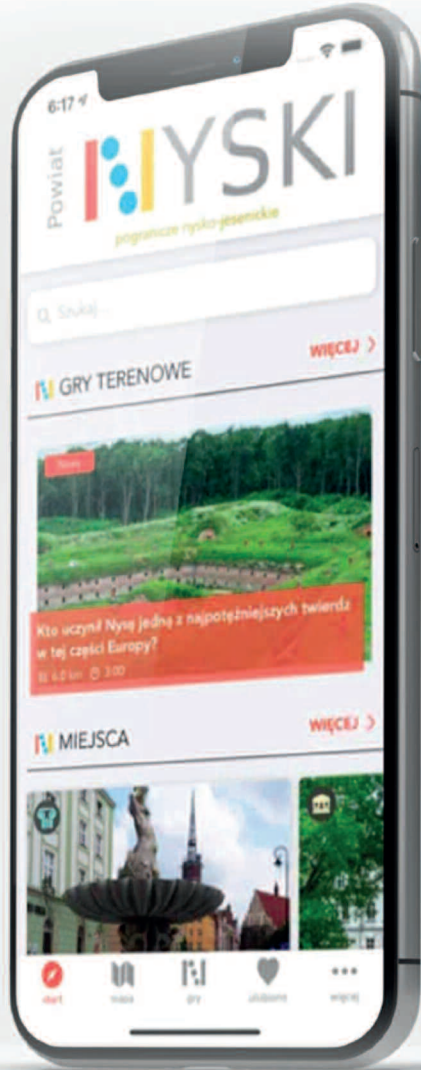
tel. 77 408 51 09 – bieżące utrzymanie dróg (koszenie, sprzątanie, remonty cząstkowe, malowanie), uzgadnianie planów zagospodarowania przestrzennego, projekty w zakresie dofinansowania dróg

tel. 77 408 51 32 – strefa płatnego parkowania (wydawanie winiet, odwołania od opłat dodatkowych)

tel. 77 408 51 33 – organizacja ruchu drogowego, zezwolenia na przejazdy pojazdów nienormatywnych, umowy na korzystanie z przystanków, ewidencja dróg

tel. 77 408 51 11 – uzgodnienia, wydawanie decyzji na zajęcie pasa drogowego, opiniowanie tras przejazdu pojazdów nienormatywnych

tel. 77 408 51 26 – prowadzenie spraw związanych z realizacją inwestycji i remontów

**Zachęcamy do pobrania
darmowej aplikacji mobilnej po pograniczu
nysko-jesenickim!**

**Pierwsza w regionie aplikacja turystyczna dotycząca pogranicza nysko-jesenickiego
do pobrania w Google Play i Appstore!**

Odkryj region na nowo - pobierz aplikację, baw się razem z nami i daj się zaskoczyć!

